

Libahunt

VANEMUINE

 TALLINK

teatri peatoetaja

156. hooaeg

Tiinad

MARGO KÖLAR

Libahunt Werewolf

OOPER KAHES VAATUSES
OPERA IN TWO ACTS

Ivar Põllu libreto August Kitzbergi näidendi põhjal
Libretto by Ivar Põllu based on August Kitzberg's play

Muusikajuht ja dirigent / Musical Director and Conductor Kasper Joel Nõgene

Dirigent / Conductor Aleksandr Bražnik

Lavastaja / Director Ivar Põllu (Tartu Uus Teater)

Kunstnik / Scenographer Kristiina Põllu (Tartu Uus Teater)

Valguskunstnik / Lighting Designer Rene Liivamägi (Tartu Uus Teater)

Lavastaja assistent / Director's Assistant Merle Jalakas

Vastutav repetiitor-kontsertmeister / Repetitor-Concertmaster Toomas Kaldaru

Kontsertmeistrid / Concertmasters Piia Paemurru, Ele Sonn, Margus Riimaa

Peakoormeister / Chief Chorusmaster Kristi Jagodin

Koormeister / Chorusmaster Martin Sildos

Koori kontsertmeister / Chorus Concertmaster Stefano Chiurchiú

Inspitsient / Stage Manager Kaisa Areng, Aime Roosileht

ESIETENDUS 7. VEEBRUARIL 2026 SADAMATEATRIS
PREMIERE ON FEBRUARY 7TH, 2026, AT THE HARBOUR THEATRE

TÄHELEPANU! LAVASTUSES KASUTATAKSE VALJUSID HELIEFEKTE!

„Pärast sügistöid polegi eestlastel miskit muud teha, kui pimedatel talveõhtutel end kurgauguni rasvast sealiha, mooritud hapukapsaid, musta leiba ning muud rasketiseeditavat kraami täis vitsutada, pääle üliohttrasti põletatud viina ja kanget koduõlut juua, pärast seda ent ühetoonilist laulujoru venitada ja veidramoelist jõnktantsu tammuda.“

Karl Ernst von Baer, 1814

Osades / Cast

Tiina

Pirjo Jonas / Marta Paklar

Mari

Grete Oolberg / Rael Rent

Margus

Rasmus Kull / Oliver Timmusk

Perenaine / The Mistress of the House

Karmen Puis / Annaliisa Pillak

Peremees / The Master of the House

Märt Jakobson / Kristjan Häggblom

Sulane / Farmhand

Janari Jorro / Egon Laanesoo / Simo Breede

Vanaema / Grandmother

Merle Silmato (Soome Rahvusooper) / Eve Kivisaar

Väike Tiina / Young Tiina

Linda Täht / Elli Koidula Kull

Väike Mari / Young Mari

Rose Puhk / Mette Rajando

Väike Margus / Young Margus

Teodor Pihelgas / Herman Ventmann

Vanemuise ooperikoor / Vanemuine Opera Chorus

Vanemuise Sümfooniaorkester / Vanemuine Symphony Orchestra

Lavastaja ja libretist Ivar Põllu:

Miks lavastada „Libahunti”? Miks mitte? See on tuntud lugu, kooli kohustuslik kirjandus, igas ajas isemoodi kõlav, uusi külgi ette keerav nagu klassikale kohane. Miks mitte! Aga siiski, ooper?

Pigem on imelik, et „Libahundist” senini ooperit pole tehtud. Ballette küll on ja filme, kuid ooperit tuli oodata üle 100 aasta. Ometigi on see üks võimsamaid lugusid, millest ooperit kirjutada, sest siin on dramatismi, tundeid ja pöördeid. Esimene professionaalne eestikeelne näidend, on ka öeldud.

Mis siin siis tegelikult juhtub? Millest „Libahunt” meiega räägib, mis küsimusi täna küsib? Kas ikka samu? Orjameelsus on alles, kuid muutunud, vastandumine on alles, demoniseerimine ehk tänapäevasemalt sildistamine või tühistamine on veel enam teema kui külaühiskonnas. Kas me oleme külast välja saanudki? Ehk oleme vaid paremad majad saanud ja lõpsi nõudvate lehmade asemel on teised kohustused.

Ja kuidas lavastada „Libahunti”? Mis sellest teemast on muutunud naljakaks, mis on endiselt kandev? Kuidas tuua arhailine lugu, klassikaline teos, nii

klassikalises vormis kui ooper tänapäeva lavale, pärast kõiki neid eelnevaid versioone? Rahvusteatri vääriliselt, aga kaasaja vaimus? Hm, kas see võiks olla uus Vanemuise slogan?

Me oleme Margo Kõlari ooperi „Libahunt” esmalavastusele loonud raami, muuseumi. Teater võitleb iga lavastusega selle nimel, et tulemuseks poleks korduste muuseum, vaid elav kokkusaamine publikuga. Kuid teater jääb alati ajale alla, iga uuendus on lõpuks museaal, iga uuendaja legend ning kogemusest saab mälestus. Nii on ka tunnete ja sündmustega, ükskõik kui suured ja absoluutsed nad ka poleks, jääb neist lõpuks alles vaid mälestus. Ja heal juhul edasi räägitav legend.

„Libahundi” muuseumis elustub lugu korraks, ooperina, endisaegse uhke vormina, voolates stendide ja vitriinide vahel, kuid lõpuks on see vaid müüt ja vaatamisväärsus. Nagu kõik (ja sedagi vaid parimal juhul, enamasti vajub kõik unustusse).

Director and Librettist Ivar Põllu:

Why stage *Werewolf*? Why not? It is a well-known story, required reading in schools, resonating differently in every era, revealing new facets like any true classic. Why not! But still – an opera?

It is rather surprising that no opera had been made from *Werewolf* until now. There have been ballets, even films, but an opera had to wait over a century. And yet, it is one of the most compelling stories for an operatic treatment, full of drama, emotion, and twists. It is the first professional Estonian-language play, as has been noted.

So what is really happening here? What does *Werewolf* tell us, what questions does it raise today – are they the same as in the past? Servitude still exists, though transformed; opposition remains; demonization – or in contemporary terms, labeling or canceling – is perhaps an even greater issue than in the village society of old. Have we really moved beyond the village? Perhaps we have only acquired better houses, and demanding cows have been replaced by other obligations.

Then we have the question of how to stage *Werewolf*. What in this story has become merely humorous, and what

remains powerful? How to bring this archaic story, this classical work, in both its classical form and as an opera, to the contemporary stage after all the previous versions – in a manner worthy of the national theatre, yet with a contemporary spirit? Perhaps that could be Vanemuine's new slogan.

For the world premiere of Margo Kõlar's opera *Werewolf*, we have created a framework – a museum. Every production in a theatre strives to ensure that the result is not a museum of repetitions, but a living encounter with the audience. Yet the theatre is always subject to time; every innovation eventually becomes an artifact, every innovator a legend, and experience turns into memory. So it is with emotions and events: no matter how vast or absolute, they ultimately remain as memory – and at best, a legend to be retold.

In the museum of *Werewolf*, the story briefly comes to life, as an opera, in its proud historical form, flowing between displays and showcases – but in the end, it is only myth and spectacle. Like everything else (and even then, only at its best; most often, it fades into oblivion).

Sisukokkuvõte

I vaatus

Rehetoas käib ketramine ja lugemine. Tammarude perre võetud kasulaps Mari veerib katekismust, perepoeg Margus närib leiba. Perenaine ja Vanaema on lastega hilisõhtul üleval, sest oodatakse koju Peremeest ja Sulast, kes on kutsutud tunnistajaks libahundiks peetud nõia hukkamisele. Vanaema kahetseb, et uue usu ajal peetakse kõiki nõidu halbadeks, vanasti oli nii halbu kui häid. Hukkamiselt saabunud mehed on vapustatud toimunu julmusest ning sellest, et nad lihtsalt vaatasid ja midagi ei teinud. Tuiskab ja hundid uluvad. Ukse taha ilmub hukatud naise laps. Talle antakse süüa ning peavarju. Torm lõpeb.

Tiina ja Mari on täiskasvanuks saanud ning korjavad metsas marju. Mari on valmis koju minema, kuid Tiina tahab veel metsa jääda. Mari jääb kahtlustades valvele ja näeb pealt, kuidas Margus ja Tiina väljendavad vastastikust armastust. Tiinat huvitab, kas Margus teeb otsustava sammu ja tunnistab temaga kokku kuulumist ka oma vanematele. Mari arvab, et Marguse sellist käitumist saab seletada ainult nõidusega, ehkki ta seda ise ei usu. Siiski otsustab ta enese eest võidelda.

Külarahvas laulab ja mängib jaanitulel, Tiina, Margus ja Mari nende hulgas. Peremees ja Perenaine näevad, kuidas Margus huvitub vaid Tiinast ja tunnistavad ka ise, et Tiina on särav, kuid Mari on turvaline ja talule kasulikum valik. Lõpuks kuulutab meelegaheitel Mari kõigile, et Tiina on Marguse ära nõidunud ning ässitab Tiinat libahundina tagasi metsa. Külarahvale teeb asi nalja, kuid Tiina võtab kõike tõsiselt, solvub ning põgeneb. Ootamatult puhkeb äike ja hakkab sadama vihma.

VAHEAEG

II vaatus

Sajab vihma. Pere on ootel, et Tiina tagasi tuleks. Margus ei kuula endiselt Mari armastusavaldusi ning süüdistab teda Tiina laimamises. Vanaema lohutab Margust, et ka suurim armuvalu läheb üle ja ununeb. Margus ei usu teda ning tahab kannatada.

Samal ajal on Tiina metsas ja mõtleb järele, kas minna tallu tagasi või jäädagi metsa muistsete eestlaste kombel. Ta tunneb, et ei kuulu õieti kuhugi, ei külla ega metsa.

Vihma sajab ikka veel. Perekond ootab söögilauas. Tiinale hoitakse kohta, aga teda pole ikka veel. Margus üritab kaubelda endale Tiinat ja pakub, et Mari võiks saada Sulasele. Peremees on nõus ja isegi Sulasel on hea meel, kuid Mari keeldub. Siis aga jõuab koju Tiina, kuid söögilauda teda ei lubata. Margus soovib Tiinaga koos elama hakata, Peremees provotseerib Margust ning on nõus andma talu pigem Sulasele ja Marile kui talle ja Tiinale. Vanaema annab Margusele valiku, kas minna koopasse Tiinaga või jätkata isaisade kombel talus. Tiina veenab Margust, et tal pole midagi kaotada, sest talurahvas elab mõttetut elu. Margus väsis, ei otsusta midagi ja saadab Tiina üksi metsa tagasi.

Elektroniline vahemäng. Videoblogis jagab Tiina oma kogemust väljakutsest – elu üksinda metsas. See on raske, külaelu on ta pehmeks muutnud ning nõiast ema õpetusi pole ta meelde jätnud. Samal ajal annab Perenaine publikule võimaluse ise valida, kas Mari või Tiina. Ehkki tragöödiale kohaselt on valik juba tehtud ning kõik teavad, et midagi head sellest ei sünni.

Neli aastat on möödunud. Perenaine ja Peremees on surnud, lapsi Maril ja Margusel pole. Mari ketrab öösel, oodates kõrtsist Margust ja Sulast. Mehed saabuvad huntide

ulgumise saatel. Mari tahab püssi lasta, et hunte eemale hirmutada, kuid Margus keelab, sest Tiina võib olla nendega koos. Mehed ja Vanaema kahetsevad Tiinaga juhtunut ning on valmis laskma huntidel tarre tungida. Mari haarab püssi ja tulistab pimedusse – ja tapabki Tiina. Torm lõpeb, hundid jooksevad minema, Mari tunneb end lõpuks vabana. Margus ajab ta ära, needes teda ja tema libahundi sugu.

Synopsis

Act I

Spinning and reading are taking place in the threshing room. Mari, a foster child taken into Tammaru household, is reading the catechism aloud, while Margus, the farmer's son, chews on a piece of bread. The Mistress of the House and Grandmother remain awake late into the night with the children, as they are awaiting the return of the Master of the House and the Farmhand, who have been summoned as witnesses to the execution of a woman accused of being a werewolf. The Grandmother laments that in the time of the new faith all witches are considered evil, whereas in earlier times there were both good and bad ones. The men return from the execution, shaken by the cruelty of what they have witnessed and by the fact that they merely looked on and did nothing. A snowstorm rages and wolves howl. The executed woman's child appears at the door. She is given food and shelter. The storm subsides.

Tiina and Mari have grown into adulthood and are gathering berries in the forest. Mari is ready to return home, but Tiina wishes to remain in the woods a little longer. Suspicious, Mari stays behind to watch and wit-

nesses Margus and Tiina expressing their mutual love. Tiina wonders whether Margus will take a decisive step and acknowledge their bond to his parents as well. Mari believes that Margus's behaviour can be explained only by witchcraft, even though she does not truly believe this herself. Nevertheless, she decides to fight for herself.

The villagers sing and play at the Midsummer bonfire, with Tiina, Margus, and Mari among them. The Master and Mistress observe that Margus is interested only in Tiina and admit that although Tiina is radiant, Mari is the safer and more useful choice for the farm. Finally, in desperation, Mari publicly declares that Tiina has bewitched Margus and drives her back into the forest as a werewolf. The villagers find the situation amusing, but Tiina takes everything seriously, is deeply offended, and flees. Suddenly, a thunderstorm breaks out and rain begins to fall.

INTERMISSION

Act II

It is raining. The family waits for Tiina to return. Margus still refuses to listen to Mari's declarations of love and accuses her

of slandering Tiina. The Grandmother consoles Margus, saying that even the greatest heartache will pass and be forgotten. Margus does not believe her and wants to suffer.

At the same time, Tiina is in the forest, reflecting on whether to return to the farm or to remain in the woods, following the ways of the ancient Estonians. She feels that she truly belongs nowhere – neither in the village nor in the forest.

The rain continues to fall. The family waits at the dinner table. A place is kept for Tiina, but she has still not arrived. Margus attempts to bargain for Tiina and proposes that Mari should marry the Farmhand. The Master agrees, and even the Farmhand is pleased, but Mari refuses. Then Tiina arrives home, yet she is not allowed to join the table. Margus wishes to live together with Tiina, but the Master provokes him and declares that he would rather give the farm to the Farmhand and Mari than to Margus and Tiina. The Grandmother presents Margus with a choice: to go into the cave with Tiina or to continue on the farm in the ways of his forefathers. Tiina persuades Margus that he has nothing to lose, as the life of the peasantry is meaningless. Margus grows weary, makes no decision, and sends Tiina back into the forest alone.

Electronic interlude. In a video blog, Tiina shares her experience of taking on the challenge of living alone in the forest. It is difficult: village life has softened her, and she has not retained the teachings of her witch mother. At the same time, the Mistress gives the audience the opportunity to choose between Mari and Tiina – although, in keeping with tragedy, the choice has already been made, and everyone knows that nothing good will come of it.

Four years have passed. The Mistress and the Master are dead; Mari and Margus have no children. Mari spins at night, waiting for Margus and the Farmhand to return from the tavern. The men arrive accompanied by the howling of wolves. Mari wants to fire a rifle to scare the wolves away, but Margus forbids it, believing Tiina may be among them. The men and the Grandmother lament what happened to Tiina and are ready to let the wolves enter the farmhouse. Mari seizes the rifle and fires into the darkness – and kills Tiina. The storm ends, the wolves run away, and Mari finally feels free. Margus drives her away, cursing her and her werewolf bloodline.

August Kitzbergi [1855–1927] tragöödia „Libahunt“

on kirjaniku kuulsaim näidend, mille lavastusega 1911. aastal avati Endla teater. Ka Vanemuise teatris etendus „Libahunt“ 1911. aasta detsembris ning tänu autori tihedale dialoogile lavastaja ja Vanemuise juhi Karl Menninguga sai sellest veelgi küpsem näidend kui varem. Ka lavastus oli Endla omaga võrreldes hoopis haaravam ning püsis menukalt kavas isegi neli aastat. Möödunud saja aasta jooksul on „Libahunti“ või selle töötlusi lavastatud rohkem kui poolsada korda, mis lubab arvata, et kogu Eestis ei ole olnud palju neid aastaid, kus mõnda „Libahundi“ etendust ei näe.

Üks tähelepanuväärsemaid „Libahundi“ lavastajaid oli Mikk Mikiver, kes tõi selle lavale isegi kolmes eri versioonis (1968, 1974, 1986). Sama palju lavastusi on välja tulnud ka Peeter Jalakalt – „Libahundi“ lavastusega 1992. aastal avas ta Von Krahli Teatri, aastal 1998 tõi ta selle taas lavale, kui tööle asus nende kutseline trupp ning Rataskaevu tänava viimaseks lavastuseks jäi 2022. aastal taas „Libahunt“.

Kirjanikest on libahundi ainek kasutanud näiteks Aino Kallas, Andrus Kivirähk, Ave Alavainu. Tuntud on ka Leida Laiuse 1968. aastal vändatud film.

Kitzbergi viievaatuseline näidend oma traagilise armukolmnurgaga on väga hästi sobinud ka muusika- ja tantsulavastuste libreto algmaterjaliks. Vanemuises on „Libahunti“ lavale toodud just eelkõige balleti vormis – nime all „Tiina“. Ida Urbeli lavastust Lydia Austeri muusikale 1958. aastal juhatas dirigent Erich Kõlar ning Tiinana astus üles baleriin Elena Poznjak (hiljem Poznjak-Kõlar). Kui ballett Ülo Vilimaa koreograafiaga 1984. aastal uuesti lavale tuli, olid dirigent ja balleti esisolist samad, kuid vahepeal, 1961. aastal, oli neile sündinud laps – Margo Kõlar. Seega on käesoleva teose helilooja kasvanud peaaegu sõna otseses mõttes libahundi piima peal.

Marid

Libahunt on tegelane, kel on rahvapärimeses mitmeid tähendusi. Praegu öeldakse libahunt tihti kellegi kohta, kes julgeb olla tema ise. Eestis korjatud lugude põhjal on libahunt enamasti naine. Rahvusvaheliselt on libahundiks käinud nii mehed kui naised. Eristatakse lugusid, kus üks inimene muudab teise libahundiks vastu tema tahtmist ning lugusid, kus inimene suudab end ise libahundiks muuta. Vastu tahtmist hundiks muudetud inimene ei tapa ega murra ning kui ta vaatab vette, säilib tal inimese nägu. Tagasi saab teda muuta erinevate maagiliste vahenditega, näiteks antakse talle noa otsast leiba. Teist tüüpi libahunt on see, kes oskab end ise hundiks muuta. Kui tema vee kohale kummardub, vaatab sealt vastu hundi nägu. See tegelane ei pruugi tahta tagasi inimeseks saada ning temaga seostub rohkem iseolemise ja metsikuse salapära.

Libahundi lood on levinud kogu Ida-Euroopas, eriti põhjapoolsematel aladel, kus hunte on rohkem. Suurem hulk lugusid levis samal ajal nõiaprotsessidega, Eestis eelkõige 16.–17. sajandil. Kui inimest või nõida seostatakse huntidega, on loomulik, et nõidade juurde hakkavad kuuluma ka rongad – seda põhjusel, et huntidel ja ronkadel on looduses väga tihe läbikäimine. Libahundi lugudele lisaks on olemas ka teiste libaloomade pärimust. Käidud on nii libarebaseks kui isegi libakalaks. Näiteks Leedus käivad libarebaseks rohkem naised ja libahundiks mehed, sest sõna *lapė* (rebane) on naissoost ja *vilkas* (hunt) meessoost.

Pildil Margo Kõlari ema Elena Poznjak-Kõlar Tiinana Lydia Austeri ja Ülo Vilimaa balletis „Tiina“ (1984)

Kuidas näha teistsuguses ohu asemel võimalust?

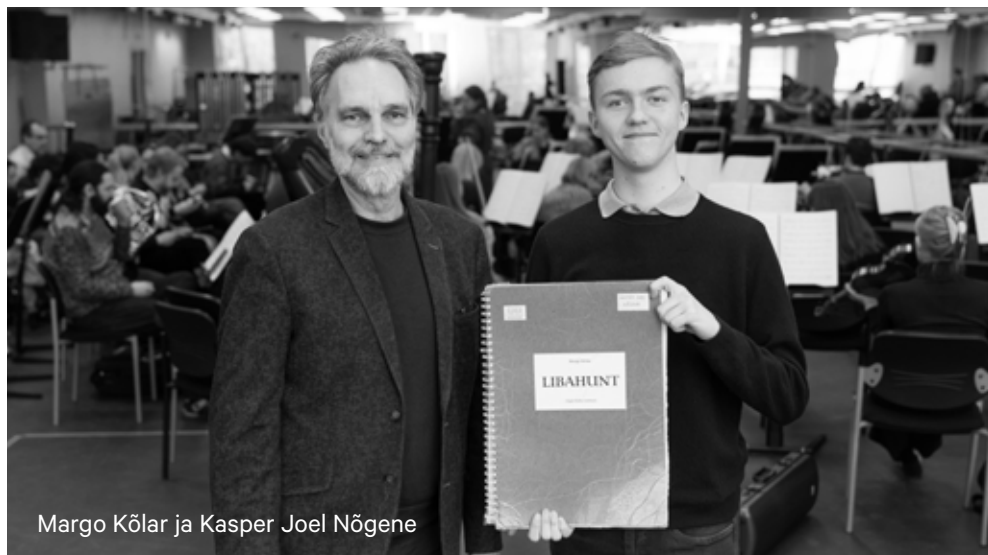
Kui inimesed on keerulistes sotsiaalsetes olukordades kasutanud oma ärritajate sildistamist libahundiks, siis saksa hundivaatleja Elli H. Radinger on võtnud oma südameasjaks kummutada just huntide kohta levivaid müüte. Ta rõhutab, et hundikari ei toimi lihtsustatud hierarhilise võimumudelina, vaid mitmekesiste isiksuste kooslusena. Nii nagu inimeste seas, leidub ka huntide hulgas julgemaid ja tagasihoidlikumaid, kiiremaid ja kaalutlevamaid ning need omadused ei jaotu rangelt sugude järgi.

Eriti kõnekas on Radingeri kriitika nn alfa- ja oomegahundi mõistete suhtes. Need sildid ei sündinud loodusest, vaid vangistusest: olukorrast, kus huntide kooslus oli uurimiseks tarandikesse kokku pandud liiga juhuslikult ning neil puudus vabades lahkuda, valida endale kaaslast väljastpoolt või luua omaenda kari (ehk pere) kuhugi mujale. Sellises keskkonnas tekkinud konfliktid ja äärmused projitseeriti hiljem ekslikult loomulikule hundielule.

Huntide looduslikus karjas ei hoiu juhthuntide paar igas olukorras jõuga oma positsiooni. Nende autoriteet on tugev, kuid nad lasevad vastavalt situatsioonile ka noorhuntidel või õdedel-vendadel olla mõnede olukordade lahendamise eesotsas.

Sulased

Margo Kõlar ja Kasper Joel Nõgene

Pildil Margo Kõlar Vanemuise laval Puccini
ooperis „Madama Butterfly“ (1964)

Margo Kõlar on helilooja, kelle loomingut iseloomustab poeetilisus, värviküllane kõlamaailm ning ulatuslik žanriline haare alates kammer- ja elektroonilisest muusikast kuni vokaal-sümfooniliste teosteni.

2006. aastal kaitses Margo Kõlar Eesti Muusikaakadeemias heliloomingu doktorikraadi, juhendajateks professorid Eino Tamberg ja Urve Lippus. Aastail 1988–1994 osales ta stuudios Linnamuusikud ning alates 1996 juhatas ansamblit Heinavanker, kus pühendus Euroopa varajasele polüfoonilisele muusikale ja eesti müütilistele regilauludele, samuti Cyrillus Kreegi arhiivi kaudu avanenud rahvapäraste koraaliviiside traditsioonile. Sellelt pinnalt sündisid Heinavankri omanäolised kontserdikavad, mis on kõlanud Euroopas ja USAs paarituhandel korral. 2007. aastast hakkas helilooja ansambliga seotud loometegevuse raskuspunkt kanduma Pirita kloostriisse, kus sealse vaimuliku Vello Salo innustusel algas tõlkimisel oleva Pirita psaltri ja missa ordinaariumi viisistamine ning hiljem ka ladinakeelse *proprium*, st kolmeaastase liturgilise tsükli laulutekstide komponeerimine eestikeelseks missamuusikaks. Ulatuslikumatest teostest on avalikel kontsertidel kõlanud „Pirita missa“, „Maarjamaa vesper“, „Maarja missa Tartu keelen“.

Alates 1987. aastast on Margo Kõlar tegutsenud ka helirežissöörina – esialgu Eesti Raadios, hiljem vabakutselisena. Tal on olnud pikaajaline koostöö maineka plaadifirmaga ECM Records, kellele salvestatud Arvo Pärdi looming pälvis 2014. aastal Grammy auhinna. Rahvusvahelist tähelepanu on saanud ka koostöö ansambliga Vox Clamantis.

Alates 1999. aastast töötab Margo Kõlar Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias, kus oli esmalt elektronmuusika stuudio juhataja ning alates 2015. aastast on ta elektroakustilise muusika ja helirežii professor.

Margo Kõlari tegemisi on tunnustatud Valgetähe IV klassi teenetemärgi ja Eesti Kultuurkapitali aastapreemiaga.

Margo Kõlar is a composer whose work is characterised by poetic sensibility, a richly coloured sound world, and a broad generic scope ranging from chamber and electronic music to vocal-symphonic works.

In 2006, Margo Kõlar defended his doctoral degree in composition at the Estonian Academy of Music, supervised by Professors Eino Tamberg and Urve Lippus. From 1988 to 1994 he participated in the studio ensemble *Linnamuusikud*, and since 1996 he has led the ensemble *Heinavanker*, focusing on early European polyphonic music and Estonian mythological *regilaul* runic songs, as well as on the tradition of folk-based chorale melodies revealed through the Cyrillus Kreek archive. From this foundation emerged *Heinavanker*'s distinctive concert programmes, which have been performed nearly two thousand times in Europe and the United States.

From 2007 onwards, the focus of the composer's ensemble-related creative work gradually shifted to Pirita Convent. There, inspired by the local clergyman Vello Salo, he began setting to music the Pirita Psalter then in translation as well as the Ordinary of the Mass, later proceeding to compose the Latin Proper – that is, the chant texts of the three-year liturgical cycle – as Estonian-language Mass music. Among his larger-scale works performed in public

concerts are the *Pirita Mass*, *Maarjamaa Vespers*, and the *Mary Mass in the Tartu language*.

Since 1987, Margo Kõlar has also worked as a sound engineer – initially at Estonian Radio and later as a freelance professional. He has maintained a long-term collaboration with the prestigious record label ECM Records, whose recordings of Arvo Pärt's music were awarded a Grammy in 2014. His collaboration with the ensemble Vox Clamantis has likewise attracted international attention.

Since 1999, Margo Kõlar has been employed at the Estonian Academy of Music and Theatre, where he served as head of the electronic music studio. Since 2015, he has been Professor of Electroacoustic Music and Sound Engineering.

Margo Kõlar's work has been recognised with the Order of the White Star, IV Class, and the Annual Award of the Estonian Cultural Endowment.

Vanaema ja Margused

Väikesed Tiinad, Marid ja Margused

Perenaised

Ivar Põllu on lavastaja, näitekirjanik ja Tartu Uue Teatri loovjuht. Ta on lõpetanud teatriteaduse erialal Tartu Ülikooli, töötanud graafilise disaineri, dramaturgi ja kontserdikorraldajana, lehe-, tele- ja raadiotoimetajana, teinud muusikalisi kujundusi ja lavakujundusi, avaldanud teatrikriitikat ja olnud EV 96. aastapäeva kontserdi kunstiline juht. Ta on olnud Genialistide, Genialistide Klubi, Müürilehe ja Tartu Uue Teatri üks asutajatest. Ivar Põllu tegevust on mitu korda tunnustatud Eesti teatri aastaauhinnaga (algupärase dramaturgia auhind 2011, Ants Lauteri nimeline lavastajaauhind 2015, lavastajaauhind 2013, 2019 ja 2022), samuti Valgetähe IV järgu teenetemärgiga 2019.

Ivar Põllu is a director, playwright, and the artistic director of Tartu Uus Teater. He graduated in Theatre Studies from the University of Tartu and has worked as a graphic designer, dramaturg, concert organizer, print, television, and radio editor, as well as creating musical and stage designs. He has published theatre criticism and served as the artistic director for Estonia's 96th Independence Day concert. He is one of the founders of Genialistid, Genialistide Klubi, Müürileht, and Tartu Uus Teater. His work has been recognized multiple times with the Estonian Theatre Annual Awards, including the Award for

Original Dramaturgy (2011), the Ants Lauter Award for Directing (2015), and the Directing Award (2013, 2019, 2022). In 2019, he was also awarded the Order of the White Star, IV Class.

Kristiina ja Ivar Põllu

Kasper Joel

Nõgene õpib Tallinna 21. Koolis 12. klassis ning dirigeerimist Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia noorteakadeemias professor Arvo Volmeri juhendamisel. Ta on lõpetanud klaveri eriala 2022. aastal Tallinna Muusikakoolis Maire Rooviku klassis ning õppinud koorijuhtimist Tallinna Muusika- ja Balletikoolis Hirvo Surva käe all. Käesoleval hooajal on ta teinud koostööd Pärnu Linnaorkestriga ning debüteerinud Põhjamaade Sümfooniaorkestri ja Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri ees. Nõgene on osalenud 2024. aastal Vanemuise Sümfooniaorkestri suvekontserdil, samuti dirigeerinud aastalõpuballi ning operetti „Viini veri“. Lisaks on ta osalenud Puccini „Boheemi“ ja Kálmáni „Silva“ lavale toomisel. Ta on osalenud Järvi Akadeemia dirigeerimiskursustel aastatel 2022, 2023, 2024, 2025 ning pälvis 2025. aasta kevadel aunimetuse „Tallinna aasta õpilane 2025“.

Kristiina Põllu

Lavastus- ja kostüümikunstnik Kristiina Põllu sai erialase hariduse Tallinna Kunstiülikoolis (Eesti Kunstiakadeemias). Aastatel 1997–99 oli ta Endla Teatri kunstnik ja 1999–2004 peakunstnik ning 2006–2008 Vanemuise peakunstnik. Alates 2009. aastast on ta olnud seotud Tartu Uue Teatriga. Samuti on Kristiina Põllu kujundanud mitmeid kordi Eesti Teatri Festivali DRAAMA ning esinenud näitustega Tallinnas, Tartus ja Pärnus. 2012. aastal pärjati teda Eesti teatri aastaauhinnaga primale kunstnikule. Viimased kümme aastat on ta tegelema ka käsitöömärkmikega, vedades Tüümian Stuudiot ning alates 2022. aastast on tegev *Practical Consciousness* teadveloleku meetodi õpetajana.

Rene Liivamägi

on valguskunstnik, kes õppinud Tartu Kunstigümnaasiumis ja Viljandi Kultuuriakadeemias. Ta on teinud arvukalt valguskujundusi Ugalas ja Tartu Uues Teatris, samuti tegutsenud Theatrumis, Estonias, Eesti Draamateatris, Eesti Noorsooteatris, Karlova Teatris ja Vanemuises. Tartu Uues Teatris on ta lavastanud ja kujundanud oma näidendid „Puumees“ ja „Mann und Licht“.

Solistide tutvustused leiab Vanemuise kodulehelt.

Vanemuise ooperikoor Vanemuine Opera Chorus

Sopranid / Sopranos

Hanna Auziak
Marta Burgoa
Sofiia Chaika
Helen Hansberg
Siiri Koodres
Silja Lani
Helen Nõmm
Grete Oolberg
Ursula Roomere
Marika Villemson

Aldid / Altos

Lembi-Liis Ebre
Kaja Ilmjärv
Katrin Kapinus
Eve Kivisaar
Kristel Oja
Rael Rent
Diana Silova

Tenorid / Tenors

Rainer Aarsalu
Jacques Louw
Aleksander Lumi
Edgar Mikkel
Hisatoshi Nezu
Tarmo Teekivi
Oliver Timmusk

Baritonid, bassid / Baritons, basses

Ingmar Bräutigam
Myunghwan Jang
Janari Jorro
Egon Laanesoo
Risto Orav
Artur Nagel
Uku-Markus Simmermann
Ruudo Vaher

Vanemuise Sümfooniaorkester

Vanemuine Symphony Orchestra

Muusikajuht ja peadirigent / Musical Director and Chief Conductor Risto Joost

Orkestri kontsertmeister / Orchestra's Concertmaster Federico Mechelli Uhl*

Orkestri II kontsertmeister / Orchestra's 2nd Concertmaster Liam Keneally

I viiul / I violin Marta Mutso**, Andri Annus**, Laura Miilius-Koddanipork**, Evelin Tammiku, Susann-Elisabeth Kisla, Eva Aarnis, Vitalij Regensperger, Anne Vellomäe

II viiul / II violin Anna Samsonova*, Yevgeniy Kostrytsky**, Myroslava Bukata, Hille Niilisk-Rees, Triinu Raudver, Pille Triin Voolaid

Viola / Viola Kadri Rehema*, Daria Motovilova**, Anna-Helena Inno, Hanno-Mait Maadra

Tšello / Cello Lauri Sõõro*, Camillo Cabassi**, Marina Peleševa, Sofija Ogarkova

Kontrabass / Contrabass Hanna-Ingrid Tominga*, Aivar Eimra**

Harf / Harp Lisanne Rull, Kai Visnapuu

Flööt / Flute Kerstin Laanemets*, Tuule-Helin Krigul**, Kristjan Lume

Oboe Anna Šulitšenko*, Anastasiia Cherniak**, Leonardo Cubillo Carrillo

Klarnet / Clarinet Cinmaya Ferrara*, Man-Chi Chan**

Fagott / Bassoon Kulvo Tamra*, Stefan Heinrich Kerstan**

Metsasarv / French horn Jaewook Sung*, Christian Fisall**

Trompet / Trumpet Marti Suvi**, Villem Süvari

Torupill / Bagpipes Susanna Viktoria Mõtsmees

Löökriistad / Percussions Andrea Radi**, Ilmar Varjun, Jonas Thygesen

Muusikaosakonna lavameistrid / Orchestra's Stage Technicians Sander Lääts, Raul Potter

* orkestri pillirühma kontsertmeister / concertmaster of the instrument group

** orkestri pillirühma abikontsertmeister / assistant concertmaster of the instrument group

Orkestri intendant / Orchestra Manager Aivo Koddanipork

Muusikaosakond / Music Department Kätlin Hoop, Kärt Suurlaht

Kasutatud materjalid:

Eesti teatri lavastuste andmebaas (lavabaas.teater.ee)

„Karl Menning ja teater „Vanemuine““ (Kalju Haan, 1987, lk 119–122)

Marju Kõivupuu „Eesti mütoloogia algajale“ (2023, lk 271–275), Marju Kõivupuu loeng vanemuislastele (16.12.2025)

Elli H. Radinger „Huntide tarkus“ (2018, 2022, 2025), Karksi vööd Eevi Asteli raamatust „Eesti vööd“ (2017, lk 109)

Teatrijuht / General Manager Aivar Mäe

Muusikajuht / Music Director Risto Joost

Draamajuht / Drama Director Tanel Jonas

Balletijuht / Ballet Director Jevgeni Grib

Lavastusala / Production Department Karis Hindriksoo-Pitsi, Lisett Soomäe

Pealavameister / Chief Stage Technician Rello Lääts

Lavatehniline ala / Stage Technical Team Veljo Rüütli, Kevin-Kristjan Koppel,
Siim Tiitus, Karl-Markus Lõhmus, Risto Hanneste, Tair Põder

Dekoratsiooniala / Stage Set Department Marika Raudam, Helli Aas, Taavi Kask,
Innari Toome, Ain Austa, Andres Lindok, Katrin Pahk, Leenamari Pirn, Terje Kiho,
Indrek Ots, Mart Raja, Karmo Kiivit, Einar Pallas, Mait Sarap

Rekvisiidiala / Stage Prop Department Liina Martoja, Mirka Porrassalmi,
Astrid Põhako, Kaie Uustal, Brigita Värnik, Nele-Liis Raud

Jumestusala / Make Up and Hair Stylists Anneliis Punnar, Hanna Liisa Hõim, Merike Järv

Kostüümiala / Wardrobe Department Liisi Ess, Ivika Jõesaar, Triin Isak, Külli Kukk,
Ruth Rehme-Rähni, Edith Ütt, Marika Normet, Elli Nõps, Inkeri Orasmaa, Irina Medvedeva,
Tia Nuka, Natalja Malinen, Kaire Arujõe, Olga Vilgats, Anneli Vassar, Heli Kruuse,
Riina Seeblum, Reet Vaga, Ivi Vels, Ljubov Guzun, Klaarika Sild, Svitlana Osypiv

Riietusala / Costume Warehouse Raina Varep, Katariina Talts, Grete Rahi, Kaidi Mikk, Eva Kõiv

Valgusmeistrid / Lighting Technicians Andres Sarv, Jaanus Moor, Tauri Kõtsi

Valgustehnilised erilahendused / Special Lighting Solutions Tõnis Järs

Heli- ja videoala / Audio-Visual Department Andres Tirmaste,
Kalev Kääpa, Martin Salundi, Andreas Kangur

Kavalehe teostus / Program Team:

Tekstid koostanud / Texts by Sirel Heinloo

Tekstid tõlkinud / Texts translated by Sirel Heinloo, Andy Willoughby

Plakati fotograaf / Photographer of the Poster Ivar Põllu, tehisintellekt

Fotograaf / Photographer Mailis Vahenurm

Kavalehe ja plakati kujundaja / Program and Poster Designer Katrin Leement

Emakeelne kultuur on hindamatu väärtus.

30. detsembril 2006 asutasime Vanemuise Fondi, et hoida ja toetada Eesti teatrikunsti.

Lubame hea seista fondi käekäigu eest

Olga Aasav, Kalev Kase, Mart Avarmaa, Tartu linn

Vanemuise Fond on loodud teatri töötajate erialase arengu ja koolituse toetuseks. Fondi on võimalik teha annetusi:

SA Tartu Kultuurkapital / Swedbank IBAN: EE092200221011379347, SWIFT: HABAE2X

SEB Pank IBAN: EE251010102052050006, SWIFT: EEUH2222

Märksõna: VANEMUISE FOND

Suur aitäh teile Vanemuise fondi poolt:

Olga Aasav, Andrus Ansip, Mart Avarmaa, Alar Kroodo,

Kalev Kase, Mati Kermas, Eero Timmermann,

Tartu linn, Vanemuise advendikontserdil annetajad

Teatri peatoetaja

Aasta toetaja

Aasta toetaja

Aasta toetaja

Autopartner

Suvekontserdi peatoetaja

Hotellipartnerid

Grimmpartner

Partnerid

KULTUURIMINISTEERIUM

Kanname elamusi

Kõige mõnusam aeg ootab

 TALLINK

CASINO
FENIX

*Sarustame
omadesse*

Tähelepanu! Tegemist on hasartmängu reklaamiga. Hasartmäng pole sobiv viis rahaliste probleemide lahendamiseks. Tutvuge reeglitega ja käituge vastutustundlikult!

ELAMUSTEKS LOODUD

TOYOTA COROLLA CROSS

Teatrielamuste toetaja
amservauto.ee

AMSERV
TOYOTA ON MEIE HING

ESTIKO ELAMUS

Pakume üheskoos enam

LYDIA
HOTEL

www.lydia.ee
Ülikooli 14, Tartu

DORPAT

www.dorpat.ee
Soola 6, Tartu

vanemuine.ee